10-Й НАВЧАЛЬНИЙ КУРС З ЕНДОКРИННОЇ ОРБИТОПАТІЇ (МІУНХЕН, 2016)

М.С. Черенько

Український науково-практичний центр ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин, МОЗ України

Черенько Марія Сергіївна

*к. мед. наук, вчений секретар
01021 Київ, Кловський узвіз, 13-А,
Тел.: 254-53-18
E-mail: mcherenko@gmail.com*

25-26 листопада у м. Мюнхені (Німеччина) відбувся черговий навчальний курс Європейської групи з вивчення орбітопатії Грейвса (EUGOGO) під егідою Європейської тиреоїдної асоціації. Участь у цьому заході вдалося взяти за сприяння Української асоціації ендокринної хірургії та керівництва Українського науково-практичного центру ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин, МОЗ України.

У цьому році він був поєднаний із симпозиумом «Орбіта» і проходив в університетській клініці очних хвороб. Вперше на цьому заході були присутні спеціалісти з більш ніж 35 країн світу (Європа, США, Японія, Індія, Індонезія та інші): 70% офтальмологи і 30% ендокринологи. Лекції проводили провідні спеціалісти з цієї проблеми, які надали останні дані з усіх аспектів ендокринної орбітопатії (від патогенезу до ведення тиреотоксикозу, сучасних методів діагностики, схем пульс-терапії метилпреднізолоном, протоколів опромінення і методів хірургічного лікування – декомпресії орбіти за рахунок кісткових структур, операцій на м'язах ока і повіках). Цей курс, як і кожного разу, включав огляд пацієнтів у маленьких групах, коли кожний із присутніх може самостійно (під наглядом офтальмолога і ендокринолога світового рівня) провести обстеження, зібрати анамнез і запропонувати власний план лікування. Саме ця частина є найкориснішою, адже у багатьох ситуаціях одні й ті самі симптоми по-різному сприймаються різними спеціалістами, зрештою і активність, і важкість хвороби оцінюються не однаково. Як наслідок, некоректно обирається метод лікування, а його ефективність є низькою.

Особлива увага на цьому заході була прикута до нових уявлень про патогенез ендокринної орбітопатії. Так велике значення наразі приділяють порушенню кишкової мікробіоти і досліджують методи її корекції.

Стосовно новин щодо діагностики ендокринної орбітопатії, то перше місце серед інструментальних методів ділять МРТ з контрастуванням та спіральна комп'ютерна томографія. Значну роль у вирішенні лікувальної тактики щодо тиреотоксикозу, так і для власне орбітопатії, має рівень антитіл до рецепторів тиреотропного гормону (ТТГ), який допоможе визначитися із фазою захворювання і його прогнозом. Першою лінією лікування залишається пульс-терапія метилпреднізолоном для форм середньої важкості та важких форм, а також дискутується поєднання її з опроміненням орбіти вже на початкових етапах для пацієнтів із більш важкими формами. Серед методів лікування другого ряду відмінні результати дає опромінення поєднане з терапією глюкокортикоїдами, внутрішньовенне введення ритуксимабу, а також повторний курс пульс-терапії метилпреднізолоном.

Для лікування легких форм орбітопатії продовжують активно застосовувати препарати селену, які дають чудові віддалені результати щодо профілактики розвитку важких форм і ураження зорового нерву. І показання до призначення цього мікроелементу постійно розширюються.

За міжнародними рекомендаціями місцеві ін'єкції глюкокортикоїдів (пара- і ретробульбарні) мають низьку ефективність, гірші віддалені косметичні результати і їх застосування має бути вкрай обмеженим.

Велике значення у лікуванні пацієнтів має реабілітаційна хірургія, використання якої, на жаль, є поки що дуже обмеженим в Україні. Хірургічне втручання на орбіті має чіткі показання і послідовність, адже лікування можна розпочинати тільки в неактивній фазі захворювання з декомпресії орбіти (за необхідності), після цього, за потребою, виконують оперативне втручання на м'язах ока. Останнім етапом реабілітації є косметичні втручання на повіках.

У світі даною проблемою, в основному, займаються спеціалізовані мультидисциплінарні центри, які у своєму складі обов'язково мають і ендокринологів, і офтальмологів, і часто – орбітальних хірургів. Наразі в Україні перший такий центр створений на базі Українського науково-практичного центру

ендокринної хірургії, а саме у відділі ендокринної орбітопатії, і наслідуює передові світові технології щодо діагностики і лікування цього захворювання.

Навчальний курс з вивчення орбітопатії проводять кожні два роки у різних центрах Європи. Участь у ньому є платною, однак більшу частину отриманої інформації неможливо знайти у відкритому доступі, до того ж поява особистих контактів із найкращими спеціалістами сприяє підвищенню рівня знань і можливості вирішення складних випадків консиліумом фахівців. Періодичне відвідування цих курсів необхідне кожному, хто займається даною проблемою, адже дає можливість отримання найсвіжішої і найповнішої інформації з кожного з аспектів ендокринної орбітопатії, що є найціннішим.

Дата надходження до редакції 20.01.2016 р.